Regio Gooi en Vechtstreek

Bijlage 1: Regionale uitgangspunten en werkafspraken briefadressen in Gooi en Vechtstreek

Inleiding

Steeds meer inwoners raken door bijvoorbeeld een relatiebreuk, schulden, verlies van werk of andere persoonlijke omstandigheden dakloos. In een periode van dakloosheid[1] is het voor inwoners belangrijk bereikbaar te kunnen zijn voor de overheid en toegang te houden tot voorzieningen en ondersteuning. Bij het ontbreken van een woonadres is een briefadres daarvoor vaak onmisbaar. Zonder briefadres kunnen inwoners problemen krijgen met het ontvangen van belangrijke post, het behouden van een uitkering of inkomen, de zorgverzekering, het aanvragen van toeslagen of voorzieningen en de ondersteuning die nodig is om de situatie weer op orde te krijgen. Een briefadres is daarmee niet alleen een administratieve registratie, maar ook een belangrijke voorwaarde om verdere maatschappelijke problemen te voorkomen. Het Nationaal Actieplan Dakloosheid (NAD) *Eerst een Thuis* vraagt om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en inwoners eerder passende ondersteuning te bieden. De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben deze ambitie vertaald naar het regionale Beleidsplan Bescherming & Opvang 2026-2033 *Herstel de verbinding* en het Uitvoeringsprogramma Bescherming & Opvang 2026-2029. Binnen maatregel 12[2] is afgesproken regionale uitgangspunten en werkafspraken op te stellen voor de uitvoering van briefadressen. Het doel hiervan is om inwoners sneller en beter te helpen en verschillen in de uitvoering tussen gemeenten zoveel mogelijk te beperken.
De uitvoering van een briefadres raakt verschillende gemeentelijke afdelingen. Burgerzaken beoordeelt de aanvraag vanuit de wet basisregistratie personen (Wet BRP) terwijl het sociaal domein, (incl. participatie) en wonen vaak betrokken zijn bij de ondersteuning van de inwoner. Goede samenwerking is daarom essentieel. Door gezamenlijke regionale uitgangspunten en werkafspraken vast te stellen, ontstaat meer duidelijkheid voor zowel inwoners als professionals. Tegelijkertijd blijft ruimte bestaan voor maatwerk wanneer de persoonlijke situatie daar om vraagt of de lokale situatie dit vereist.

Naar aanleiding van drie bijeenkomsten met vertegenwoordigers van alle gemeenten in de regio, afkomstig uit zowel het sociaal domein als afdeling burgerzaken, zijn onderstaande uitgangspunten en werkafspraken opgesteld.
De afspraken hebben tot doel inwoners die zich in een kwetsbare en veelal complexe situatie bevinden, zoals (dreigende) dak- en thuisloosheid, beter te ondersteunen. Daarnaast beogen de afspraken te bevorderen dat gemeenten in vergelijkbare situaties uniform handelen, zodat inwoners binnen de regio gelijkwaardig en sneller worden behandeld.
De uitgangspunten hebben tevens tot doel binnen de gemeenten de samenwerking tussen burgerzaken en sociaal domein te versterken. Hierdoor kunnen signalen eerder worden opgepakt. Ook kan ondersteuning beter op elkaar worden afgestemd en wordt voorkomen dat inwoners tussen verschillende gemeenten of loketten vastlopen.
Het verstrekken van een briefadres staat los van de wettelijke verantwoordelijkheid voor voorzieningen. Gemeenten spannen zich gezamenlijk in om te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip raken en tijdig toegang krijgen tot passende ondersteuning. De vraag welke gemeente verantwoordelijk is voor een specifieke voorziening wordt beoordeeld binnen de daarvoor geldende

[1] **ETHOS** staat voor *European Typology of Homelessness and Housing Exclusion* (Europese typologie van dakloosheid en uitsluiting van huisvesting) en definieert dakloosheid als een gebrek aan volwaardige huisvesting.
[2] Versterken financiële bestaanszekerheid door in te zetten op uniforme afspraken over briefadressen

wettelijke kaders en vormt geen belemmering voor een zorgvuldige behandeling van een aanvraag voor een briefadres.

Algemene uitgangspunten en afspraken

1. De gemeente van feitelijk verblijf heeft de primaire verantwoordelijkheid voor het verstrekken van een briefadres. Bij twijfel neemt de gemeente waar iemand zich meldt de verantwoordelijkheid voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
2. Gemeenten verwijzen inwoners nooit zonder onderbouwing naar elkaar door voor een briefadres. De betreffende gemeente neemt daartoe zelf contact op met de collegagemeente. Gegevensuitwisseling vindt uitsluitend plaats binnen de geldende privacywetgeving. Dit gebeurt met schriftelijke toestemming van de inwoner of doordat de inwoner zelf informatie verstrekt.
3. Deze werkafspraken gelden alleen voor situaties waarin sprake is van een (onuitgesproken) hulpvraag/kwetsbaarheid. Het vaststellen of er sprake is van een ondersteuningsvraag of kwetsbaarheid is een expertise van het sociaal domein. Het ontbreken van een briefadresgever is bijvoorbeeld een belangrijk signaal dat er mogelijk geen sociaal vangnet is en het sociaal domein betrokken moet worden.
4. Gemeenten spreken af dat aanvragen voor een briefadres bij signalen van kwetsbaarheid nooit uitsluitend als een administratieve aangelegenheid worden behandeld. Burgerzaken en sociaal domein zoeken actief de samenwerking op om te beoordelen welke ondersteuning nodig is en om maatschappelijke uitval zoveel mogelijk te voorkomen.
5. Het verstrekken van een briefadres staat los van de wettelijke verantwoordelijkheid voor voorzieningen. Gemeenten spannen zich gezamenlijk in om te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip raken en tijdig toegang krijgen tot passende ondersteuning. De vraag welke gemeente verantwoordelijk is voor een specifieke voorziening wordt beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke kaders en vormt geen belemmering voor een zorgvuldige behandeling van een aanvraag voor een briefadres.
6. Samenwerking tussen burgerzaken en sociaal domein is primair een lokale verantwoordelijkheid. Om de samenwerking tussen gemeenten te bevorderen wordt er vanaf najaar 2026 regionaal kennis- en casusoverleg georganiseerd. Zie bijlage 2.
7. Gemeenten streven naar een voortvarende afhandeling van aanvragen voor een briefadres, waarbij wordt gestreefd naar duidelijkheid voor de inwoner binnen **vijf** werkdagen. Wanneer de aard van de aanvraag vraagt om aanvullend onderzoek of afstemming en de afhandeling meer dan **tien** werkdagen vergt, wordt een briefadres voor een verkorte periode van **zes** weken afgegeven onder verantwoordelijkheid van het management Sociaal Domein en Burgerzaken. In deze periode kunnen het onderzoek en de afstemming afgerond worden.

Veel voorkomende situaties en oplossingsrichtingen bij het verstrekken van een briefadres
In onderstaande situaties worden mogelijke scenario's beschreven die zich kunnen voordoen bij aanvragen voor een briefadres. Per situatie zijn de regionale werkafspraken opgenomen die richting geven aan de wijze waarop gemeenten binnen de regio Gooi en Vechtstreek hiermee omgaan.

1. Een dakloze inwoner heeft geen briefadresgever
Situatie: Er zijn geen familieleden, vrienden of andere personen beschikbaar die als briefadresgever kunnen optreden.
• Het feit dat er geen briefadresgever is, kan wijzen op gebrek aan een netwerk en kwetsbaarheid. De expertise van het sociaal domein is noodzakelijk om te beoordelen of er sprake is van een kwetsbare situatie en/of zorgbehoefte.
• Iedere gemeente beschikt over de mogelijkheid om een gemeentelijk briefadres als vangnet in te zetten.

• Gemeenten verwijzen inwoners niet naar elkaar met de boodschap zich elders te melden maar geven duidelijkheid over reden en werkwijze.

2. Economische dakloosheid als gevolg van relatiebreuk
Situatie: Een inwoner raakt economisch dakloos als gevolg van een relatiebreuk.
• De gemeente waar de inwoner feitelijk verblijft beoordeelt de aanvraag voor een briefadres.

3. Inwoner verblijft in meerdere gemeenten
Situatie: Een inwoner verblijft afwisselend bij vrienden of kennissen in verschillende gemeenten (sofa-surfen).
• Gemeenten verwijzen inwoners niet zonder onderbouwing naar elkaar door. De gemeente neemt, na toestemming aanvrager, daartoe zelf contact op met de collegagemeente. Gegevensuitwisseling vindt uitsluitend plaats binnen de geldende privacywetgeving. Dit gebeurt altijd met toestemming van de inwoner of doordat de inwoner zelf informatie verstrekt die hij van burgerzaken heeft ontvangen.
• Gemeenten bepalen in onderling overleg welke gemeente de aanvraag in behandeling neemt, waarbij de feitelijke verblijfssituatie, het sociale netwerk en eventuele betrokken ondersteuning worden meegewogen.
• Burgerzaken zoekt actief contact met het sociaal domein om stapeling van problematiek te voorkomen.

4. Inwoner komt uit een gemeente maar verblijft elders
Situatie: De gemeente van herkomst en de gemeente waar de inwoner feitelijk verblijft verschillen van mening over welke gemeente verantwoordelijk is voor de inschrijving.
• Bij de beoordeling van de aanvraag vormt de feitelijke verblijfssituatie het uitgangspunt, waarbij gemeenten tevens rekening houden met de individuele omstandigheden van de inwoner en de wettelijke kaders van de Wet BRP.
• Gemeenten lossen administratieve verschillen onderling op en leggen deze niet bij de inwoner neer.

5. Inwoner verblijft in opvang buiten de regio
Situatie: Een inwoner uit de regio Gooi en Vechtstreek verblijft in een opvangvoorziening buiten de regio.
• Gemeenten voorkomen dat inwoners tussen gemeenten of voorzieningen vastlopen en maken onderling afspraken over de behandeling van de aanvraag, waarbij de feitelijke verblijfssituatie van de inwoner het uitgangspunt vormt. Briefadres bij de opvang ligt hierbij voor de hand.
• Gegevensuitwisseling vindt plaats conform de geldende wet- en regelgeving.

6. Inwoner is slachtoffer van huiselijk geweld
Situatie: Een inwoner verblijft op een geheim adres of in een veilige opvangvoorziening.
• De opvanggemeente verstrekt het briefadres, ongeacht de gemeente van herkomst.
• Veiligheid gaat boven administratieve grenzen. Wanneer de veiligheid van de inwoner daarom vraagt, wordt waar nodig opgeschaald naar de burgemeester of de lokale zorg- en veiligheidsstructuur.
• Er vindt geen contact plaats met de ex-partner of andere betrokkenen over de inschrijving.
• Alleen minimale bewijsvereisten worden gehanteerd om de veiligheid van de inwoner niet in gevaar te brengen.

7. Inwoner werkt in gemeente A maar verblijft in gemeente B
Situatie: Arbeidsmigranten of flexwerkers beschikken niet over een vaste woon- of verblijfplaats.
• De gemeente waar iemand feitelijk verblijft, is verantwoordelijk.
• Het werkadres vormt geen criterium voor het verstrekken van een briefadres.

• Gemeenten stemmen waar nodig af met werkgevers of uitzendbureaus, waarbij de inwoner centraal blijft staan.

8. Inwoner reist veel of verblijft tijdelijk in het buitenland
Situatie: Een inwoner heeft geen vaste verblijfplaats in Nederland, maar moet wel bereikbaar blijven.
• Deze situatie valt volledig onder de kaders van de BRP.

9. Gemeenten verschillen van mening over de interpretatie van wet- en regelgeving
Situatie: Twee gemeenten interpreteren de BRP-regels verschillend.
• De gemeente waar de inwoner zich meldt, neemt de aanvraag in behandeling en start de beoordeling.
• Gemeenten zoeken onderling contact en stemmen af, zo nodig via management, kwaliteitsfunctionarissen of andere daarvoor aangewezen functionarissen.
• De inwoner wordt niet belast met de discussie tussen gemeenten. Maatwerk, samenwerking en het centraal stellen van de inwoner zijn hierbij leidende principes.

10. Inwoner heeft psychische problemen of beperkte zelfredzaamheid
Situatie: Een inwoner kan niet goed uitleggen waar hij of zij verblijft.
• Gemeenten accepteren verklaringen van betrokken professionals.
• Gemeenten bieden waar nodig een tijdelijk briefadres in combinatie met begeleiding.
• Een aanvraag wordt niet afgewezen uitsluitend vanwege een onduidelijk, inconsistent of moeilijk te verwoorden verhaal.
Ook hier geldt dat de expertise van het sociaal domein ingezet zal worden om te beoordelen of er daadwerkelijk sprake is van een kwetsbare situatie en/of zorgbehoefte.

11. Inwoner beschikt niet over bewijsstukken van verblijf
Situatie: Een dakloze of kwetsbare inwoner kan geen reguliere documenten overleggen.
• Gemeenten accepteren alternatieve bewijsstukken, waaronder:
- Een verklaring van een hulpverlener of opvanginstelling;
- Een verklaring vanuit het sociaal domein.

Gemeenten wijzen een aanvraag niet af op grond van onvoldoende bewijs zonder eerst de mogelijkheden voor maatwerk te hebben onderzocht.

12. Inwoner keert terug uit detentie
Situatie: Een inwoner komt uit detentie en beschikt niet over een woonadres of kan niet terugkeren naar het eerdere woonadres.
Gemeenten zetten in op een tijdige voorbereiding van de terugkeer uit detentie, in overeenstemming met de regionale afspraken over nazorg en re-integratie van (ex-) gedetineerden.
De gemeente die de aanvraag ontvangt, neemt deze in behandeling en zoekt waar nodig afstemming met betrokken gemeenten en ketenpartners. Burgerzaken en sociaal domein stemmen waar nodig af over huisvesting, inkomen, zorg, schulden en andere noodzakelijke vormen van ondersteuning.
Indien sprake is van veiligheids- of zorgvraagstukken vindt afstemming plaats met relevante partners binnen de zorg- en veiligheidsketen.

Deze afspraken zijn richtinggevend en laten onverlet dat gemeenten in individuele situaties maatwerk toepassen binnen de wettelijke kaders van de Wet BRP, de Participatiewet en overige relevante wet- en regelgeving.

Evaluatie en actualisatie
Na vaststelling zijn deze regionale uitgangspunten en werkafspraken een levend document. Gemeenten evalueren periodiek de toepassing en werkbaarheid van de afspraken in het regionale kennis- en casusoverleg briefadressen tussen burgerzaken en het sociaal domein. Praktijkervaringen, jurisprudentie, wijzigingen in wet- en regelgeving en bestuurlijke besluitvorming kunnen aanleiding zijn om de afspraken te actualiseren.